

Nr 161.

Ankom till riksdagens kansli den 12 juni 1936 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av vissa framställningar under riksstatens fjärde huvudtitel rörande anslag för budgetåret 1936/1937.

(1:a avd.)

I föreliggande utlåtande kommer utskottet att behandla de anslag under fjärde huvudtiteln, vilka icke behandlats i statsutskottets utlåtande nr 4 eller i särskilda utskottets utlåtande nr 2.

1:o **Arméns reservstater.** Uti propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1936/1937 har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1936, föreslagit riksdagen (punkt 10, sid. 40—42) att

dels förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1935/1936 godkända staterna för officerare och underofficerare å reservstat för armén samt för fältläkarkårens reservstat skola i oförändrat skick gälla under budgetåret 1936/1937,

dels medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1936/1937 avgår från arméns reservstater, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med de i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 289) angivna belopp,

dels ock till arméns reservstater för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 648,950 kronor.

Uti tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *Bagge m. fl.* (nr 118) och den andra inom andra kammaren av herr *Skoglund m. fl.* (nr 302) har, såvitt nu är i fråga, hemställts, att riksdagen måtte besluta att förslagsanslaget för arméns reservstater ökas med 75,700 kronor till 724,650 kronor.

Vidare har uti en inom andra kammaren av herr *A. Törnkvist* i Karlskrona väckt motion (nr 415) hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i gällande förordning angående arméns reservstater, att anställning å reservstaten för underofficerare jämväl må sökas av och — därest icke underofficer anmäler sig som sökande — tilldelas furir, vilken räknar en tjänstetid av minst 12 år och är kvalificerad och lämplig för anställning såsom underofficer på aktiv stat.

Slutligen har uti en inom andra kammaren av herr *A. Meyerhöffer m. fl.* väckt motion, II: 434, hemställts, bland annat, att förevarande anslag måtte upptagas med ett belopp av 724,650 kronor.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till vederbörliga motioner.

Förslagsanslaget till arméns reservstater har i riksstaten för budgetåret 1935/1936 upptagits med 655,600 kronor. Minskningen av anslaget i riksstatsförslaget för budgetåret 1936/1937 sammanhänger med normal avgång från reservstaten. Beträffande frågan om rekrytering av reservstaten under nästa budgetår — varom förslag framställt av chefen för generalstaben och arméförvaltningen (sjukvårdsstyrelsen) samt för vilket ändamål medel, 75,700 kronor, begärts av ämbetsverket — har *departementschefen* anfört följande:

»Enligt 1925 års härordningsbeslut skulle antalet beställningar för officerare på reservstat vid armén rätt väsentligt utökas, under det att antalet beställningar för underofficerare och läkare skulle minskas. Med hänsyn till den förefintliga tillgången på personal å övergångsstat har den år 1925 beslutade utökningen av antalet officersbeställningar å arméns reservstater ännu icke påbörjats. Intill innevarande budgetår hade ej heller något återbesättande av vakanta beställningar å reservstaten — bortsett från en fältläkarbeställning — ägt rum. I statsverkspropositionen till 1935 års riksdag framlades emellertid förslag om återbesättande under budgetåret 1935/1936 av vakanta beställningar för officerare och underofficerare inom ramen för den äldre reservstaten, varvid det antal beställningar, som borde ifrågakomma till återbesättande, angavs till 12 majors-, 9 kompaniofficers- och 5 underofficersbeställningar. Den föreslagna rekryteringen av reservstaten föranledde icke någon erinran från riksdagens sida.

Genom brev den 31 maj 1935 har Kungl. Maj:t meddelat bestämmelser angående fördelningen å olika vapenslag av de beställningar, som sålunda skulle återbesättas under budgetåret 1935/1936, ävensom angående den tid, då de, som önskade komma i fråga till beställningarna, hade att insända anmälan härom. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 18 juli samt den 13 och den 20 december 1935 hava sedermera 12 majors- och 4 kompaniofficersbeställningar blivit återbesatta. Däremot hava de återstående beställningarna — 5 för kompaniofficere och 5 för underofficerare — på grund av brist på kompetenta sökande icke kunnat återbesättas.

Med hänsyn till att 1930 års försvarskommission framlagt förslag om omorganisation av arméns reservstater med förbättrade avlönings- och pensionsvillkor för personalen, torde intresset för reservstatsbeställningarna vara relativt ringa, så länge omorganisationsfrågan är svävande. Jag anser mig därför icke böra för närvarande ifrågasätta något ytterligare återbesättande av beställningar på reservstat.»

Utskottet.

På grund av riksdagens, i enlighet med särskilda utskottets i utlåtande nr 1 framställda förslag, numera fattade beslut i fråga om grunder för avlöning och pensionering av reservstatspersonalen ävensom med hänsyn till den omfattning, vari rekrytering av reservstaten förutsattes skola ske under instundande budgetår, torde förevarande anslag böra för nämnda budgetår ökas från av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, 648,950 kronor, till 770,000 kronor. I anslutning till vad som av Kungl. Maj:t ävensom av särskilda utskottet i dess

utlåtande nr 1 anförts rörande avlöning till personal på reservstat och angående pensionering av reservstatspersonal föreslår utskottet, att bemyndigande lämnas Kungl. Maj:t att utfärda härav föranledda föreskrifter. Vidare hemställs, att bemyndigande lämnas Kungl. Maj:t att fastställa stater för nästa budgetår för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat i överensstämmelse med vad som i särskilda utskottets utlåtande nr 1 avses.

I fråga om det i motionen II: 415 framställda yrkandet inskränker sig utskottet till att hänvisa till vad härutinnan förekommer i särskilda utskottets omförmälda, av riksdagen godkända utlåtande nr 1. Motionärens framställning har här tillgodosetts.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 118, II: 302 och II: 434, nämnda motioner i här behandlade delar, samt med bifall till motionen II: 415,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa stater för budgetåret 1936/1937 för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat i överensstämmelse med vad som i särskilda utskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 1 avses,

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga föreskrifter rörande avlöning till personal å reservstat ävensom rörande pension av statsmedel till den reservstatspersonal, som från och med ingången av budgetåret 1936/1937 med rätt till pension avgår,

c) till *arméns reservstater* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 770,000 kronor.

2:o) **Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20, sid. 51—55) att till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 885,000 kronor.

I de förut omförmälda av herr *Bagge m. fl.* inom första kammaren och av herr *Skoglund m. fl.* inom andra kammaren väckta likalydande motionerna (I: 118 och II: 302) har beträffande förevarande anslag hemställts, att detsamma måtte ökas med 105,000 kronor till 990,000 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion, II: 434, innebär med avseende å detta anslag, att detsamma måtte upptagas med 980,000 kronor.

Beträffande de skäl, som motionärerna åberopa till stöd för ifrågavarande hemställan, hänvisar utskottet till vederbörliga motioner.

Medelsbehovet under förevarande anslag har av Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

Titel I. Undervisningsmateriel	kronor	64,100:—
Titel II. De fasta undervisningsverken m. m.	»	418,925:—
Titel III. Särskilda skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov	»	417,000:—
		Summa kronor 900,025:—

eller i avrundat tal, 900,000 kronor. Med hänsyn till å anslaget förefintliga reservationer har emellertid medelsanvisningen i riksstaten för nästkommande budgetår ansetts kunna begränsas till 885,000 kronor.

Utskottet.

Under hänvisning till vad i särskilda utskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 1 förekommer rörande medelsbehovet för budgetåret 1936/1937 till anordnande av särskilda utbildningskurser m. m., torde förevarande anslag för nämnda budgetår böra, i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag, höjas med 115,000 kronor. Medelsanvisningen å anslaget torde sålunda böra bestämmas till 1,000,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 118, II: 302 och 434, samtliga motioner i här behandlade delar, till *undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

3:o) **Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30, sid. 60—64) att till mathållning för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 6,567,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft

dels två likalydande motioner, väckta, den ena (nr 59) inom första kammaren av herr *von Heland m. fl.* och den andra (nr 522) inom andra kammaren av herr *Österström m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att vid försvarsväsendet smör skall användas i stället för margarin, samt att riksdagen till mathållning för budgetåret 1936/1937 för armén måtte anvisa ett förslagsanslag av 7,067,000 kronor;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Välsnäs *m. fl.* väckt motion (nr 83), vari hemställts, att riksdagen måtte uttala sig för att utspisningen av smör inom försvarsväsendets samtliga inrättningar bibehålles.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion, II: 434, innebär med avseende å förevarande anslag, att detsamma måtte upptagas med ett belopp av 6,639,000 kronor.

Beträffande skälen för motionärernas framställningar får utskottet hänvisa till vederbörliga motioner.

Förslagsanslaget till mathållning har i riksstaten för budgetåret 1935/1936 upptagits med 6,297,000 kronor. Medelsbehovet under anslaget har därvid

beräknats på grundval av en portionskostnad av 88 öre för man och tjänstgöringsdag, varvid omkring 70 öre beräknats motsvara kostnaden för proviant å förlägningsorten (normalportionspriset) samt återstoden, omkring 18 öre, övriga kostnader för arméns mathållning, nämligen merkostnader för proviant utom förlägningsorten, under transporter och vissa övningar samt för sjukföda, kostnader för de centrala magasinens drift m. m., utgifter, som bestridas direkt av arméförvaltningens intendentsdepartement, ävensom merkostnader, som uppstå till följd av användningen av kvinnlig kökspersonal. Portionspriset är beräknat under förutsättning att vid mathållningen smör skall komma till användning i stället för margarin. Den härav föranledda merkostnaden har uppskattats till 7 öre för portion.

I fråga om beräkningen av mathållningsanslaget för budgetåret 1936/1937 har arméförvaltningen i sin skrivelse den 31 augusti 1935 föreslagit, att normalportionspriset skulle upptagas till 68 öre eller, om smör jämväl under nämnda budgetår skulle komma till användning i stället för margarin, till 75,3 öre. »Övriga kostnader» för arméns mathållning, med undantag av kostnaderna för kvinnlig kökspersonal, hava under de tre senast tilländagångna budgetåren uppgått till respektive 10,5, 9,1 och 8,9 öre för man och tjänstgöringsdag. För det kommande budgetåret har arméförvaltningen föreslagit, att dagskostnadsbeloppet skall beräknas till 9 öre för man. Beträffande kostnaderna för den kvinnliga kökspersonalen har arméförvaltningen framhållit, att desamma borde, i enlighet med vad ämbetsverket förutsatt under lantförsvarets avlöningsanslag, redovisas under sistnämnda anslag till den del, kostnaderna hänförde sig till husmödrar och biträdande husmödrar, men i vad kostnaderna belöpte å köks- och servisbiträden upptagas såsom en särskild post under förevarande anslag. Denna anslagspost har arméförvaltningen beräknat till 563,000 kronor.

Efter det arméförvaltningen avlätit sin förenämnda skrivelse den 31 augusti 1935, har från arméförvaltningens intendentsdepartement meddelats, att de upphandlingar av proviant, som företagits under hösten samma år, utvisat stegring av priset å vissa i normalportionsstaten ingående artiklar i sådan omfattning, att det av arméförvaltningen tidigare beräknade normalportionspriset borde höjas med cirka 7 öre, vilket i sin tur skulle komma att medföra ett ökat medelsbehov under anslaget av cirka 500,000 kronor.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

»Ehuru — såsom av intendentsdepartementets nyssnämnda meddelande framgår — under senare delen av år 1935 en ganska anseelig prisstegring inträtt å vissa av de i normalportionsstaten ingående proviantartiklarna, anser jag mig dock, då skäl icke torde saknas för antagande, att sagda prisstegring är av allenast övergående natur, böra föreslå, att normalportionspriset för nästkommande budgetår uppskattas till det av arméförvaltningen i dess skrivelse den 31 augusti 1935 angivna beloppet eller 75,3 öre. Detta portionspris är, såsom förut nämnts, beräknat under förutsättning, att vid mathållningen smör skall komma till användning i stället för margarin. Därest det emellertid, med hänsyn till prisutvecklingen å livsmedelsmarknaden, under nästkommande budgetår icke skulle visa sig möjligt att med bibe-

hållen utspisning av smör hålla normalportionspriset nere vid nämnda belopp, 75.3 öre, torde det böra få ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra, huruvida under sagda budgetår en återgång till användning av margarin skall äga rum.

För »övriga kostnader» — med undantag av kostnaderna för kvinnlig köks- och servispersonal — torde i enlighet med arméförvaltningens förslag böra beräknas ett belopp av 9 öre för man och tjänstgöringsdag.

Medelsbehovet under anslaget för nästkommande budgetår bör alltså, om man bortser från kostnaderna för den kvinnliga köks- och servispersonalen, beräknas på grundval av ett dagskostnadsbelopp av $(75.3 + 9 =) 84.3$ öre.

Av kostnaderna för den kvinnliga kökspersonalen torde — i enlighet med vad som i det föregående anförts under lantförsvarets avlöningsanslag — de, som belöpa sig på husmödrar och biträdande husmödrar, böra redovisas under sist omnämnda anslag, under det att kostnaderna för köks- och servisbiträden torde böra upptagas såsom en särskild anslagspost under anslaget till mathållning. I överensstämmelse med vad arméförvaltningen föreslagit torde denna anslagspost böra beräknas till ett belopp av 563,000 kronor.

Det antal tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap och värnpliktiga, som bör läggas till grund för anslagsberäkningen, har, enligt vad i det föregående omnämnts, av mig beräknats till 7,122,000 (se Bil. nr 32).

Medelsbehovet för arméns mathållning för nästkommande budgetår skulle alltså utgöra $(7,122,000 \times 0.943 + 563,000 =) 6,566,846$ kronor eller, i avrundat tal, 6,567,000 kronor.

Utskottet.

Enligt vad departementschefen föreslagit, skola för den kvinnliga kökspersonalen de kostnader, som avse husmödrar och biträdande husmödrar, redovisas under lantförsvarets avlöningsanslag, under det att kostnaderna för köks- och servisbiträden upptagas såsom en särskild anslagspost under mathållningsanslaget. Häremot har utskottet icke något att erinra.

Med avseende på frågan om fortsatt användning av smör vid utspisningen har departementschefen, såsom av statsrådsprotokollet i denna punkt framgår, uttalat, att det borde få ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra, huruvida under budgetåret 1936/1937 en återgång till användning av margarin skulle äga rum, därest det, med hänsyn till prisutvecklingen å livsmedelsmarknaden, under nämnda budgetår icke skulle visa sig möjligt att med bibehållen utspisning av smör hålla normalportionspriset nere vid 75.3 öre. Till denna ståndpunkt har utskottet ansett sig ej böra giva sin anslutning. Med beaktande av vissa i motionerna I: 59, II: 83 och II: 522 anförda synpunkter på frågan förmenar utskottet, att någon återgång till användande av margarin över huvud taget för närvarande ej bör ifrågakomma. Utskottet förutsätter alltså, att även under nästa budgetår smör utspisas inom försvarsväsendet i stället för margarin.

Med hänsyn till riksdagens numera fattade beslut rörande den nya försvarsorganisationen, varigenom i fråga om antalet tjänstgöringsdagar under budgetåret 1936/1937 en ökning skett med 28,000 dagar, torde det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet böra ökas med, i runt tal, 23,000 kronor till 6,590,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 59, II: 83, II: 522 och II: 434, sistnämnda motion i här behandlad del, till *mathållning* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 6,590,000 kronor.

4:o) **Kasernutredning, intendenturfordon m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32, sid. 65 och 66) att till kasernutredning, intendenturfordon m. m. för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 1,200,000 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion, II: 434, innebär med avseende å detta anslag, att detsamma måtte upptagas med ett belopp av 1,276,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag till beräkning av förevarande anslag föranleder ej till annan erinran från utskottets sida än att, med hänsyn till det av riksdagen fastställda antalet tjänstgöringsdagar under budgetåret 1936/1937, anslaget bör höjas med, i runt tal, 2,000 kronor. Det motionsvis gjorda yrkandet om ytterligare höjning av anslaget avstyrkes av utskottet.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 434 i här behandlad del, till *kasernutredning, intendenturfordon m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 1,202,000 kronor.

5:o) **Remontering.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34, sid. 68) att till remontering för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 431,000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren (nr 14) av herr *J. Jönsson m. fl.* och den andra inom andra kammaren (nr 36) av herr *A. Nilsson* i Steneberg *m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måtte, med ändring av vad Kungl. Maj:t å fjärde huvudtiteln, punkt 34, Remontering, föreslagit, öka det under denna punkt upptagna anslaget med 414×100 kronor = 41,400 kronor samt föreskriva, att medelpriset för inköpt remont skall vara 1,100 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion, II: 434, innebär med avseende å förevarande anslag, att detsamma måtte upptagas med 474,000 kronor.

Beträffande skälen för dessa yrkanden hänvisar utskottet till vederbörliga motioner.

I riksstaten för budgetåret 1935/1936 är anslaget till remontering upptaget med 431,000 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

Utgifter.

Inköp av 414 remonter à 1,000 kr.	kronor	414,000: —	
Transport-, rese- och diverse kostna-			
der.....	»	49,680: —	
Omkostnader vid depåerna	»	7,500: —	
Å depå störtade remonter	»	11,200: —	kronor 482,380: —

Inkomster.

Ersättning för utrangerade stambästar	kronor	36,000: —	
Ersättning för till tjänstehästar uttagna			
stambästar	»	15,000: —	» 51,000: —
			Återstod kronor 431,380: —

eller, i avrundat tal, 431,000 kronor.

Utskottet.

Vidkommande de motionsvis väckta förslagen rörande förhöjt medelinköpspris för remonter vill utskottet erinra därom, att riksdagen numera beslutat, att vid anslagsberäkningen för nästkommande budgetår ett medelinköpspris av 1,100 kronor för remont skall tillämpas. Med hänsyn härtill och till riksdagens jämväl fattade beslut rörande antalet remonter torde förevarande anslag för nästa budgetår böra uppföras med ett belopp av 513,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 14, II: 36 och 434, sistnämnda motion i här behandlad del, till *remontering* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 513,000 kronor.

6:o) **Sjuk- och veterinärvård m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42, sid. 81 och 82) att till sjuk- och veterinärvård m. m. för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 555,000 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion, II: 434, innebär beträffande detta anslag, att detsamma måtte upptagas med 557,600 kronor.

Utskottet.

Utskottet har icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag i vidare mån än att, med hänsyn till det av riksdagen fastställda antalet tjänstgöringsdagar under budgetåret 1936/1937, anslaget torde böra höjas med, i runt tal, 1,000 kronor. Det motionsvis gjorda yrkandet om ytterligare höjning av anslaget avstyrker utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 434 i här behandlad del, till *sjuk- och veterinärvård m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 556,000 kronor.

7:o) **Engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47, sid. 85 och 86) att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

I förutnämnda av herr *Bagge m. fl.* inom första kammaren och herr *Skoglund m. fl.* inom andra kammaren väckta motioner (I: 118 och II: 302) har be-
träffande förevarande anslag hemställts, att riksdagen måtte besluta att öka
detsamma med 1,400,000 kronor till 2,400,000 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion, II: 434, innebär beträffande detta anslag,
att detsamma måtte upptagas med 2,400,000 kronor.

I fråga om skälen för dessa yrkanden hänvisar utskottet till vederbörande
motioner.

Riksdagen har, i enlighet med yrkanden i de till särskilda utskottet hän-
visade motionerna I: 379 och II: 758, för bestridande av engångskostnader
för anskaffning av artillerimateriel för budgetåret 1936/1937 anvisat ett re-
servationsanslag av 2,482,000 kronor, varom utskottet velat här

Utskottet.

erinra.

8:o) **Materiel för utbildning i gasskyddstjänst.** Kungl. Maj:t har föreslagit
riksdagen (punkt 54, sid. 89 och 90) att för anskaffning av materiel för utbild-
ning i gasskyddstjänst för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag
av 30,000 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion, II: 434, innebär såvitt angår förevarande
anslag, att detsamma måtte upptagas med 90,000 kronor.

Utskottet anser sig ej böra ifrågasätta någon ändring beträffande Kungl.
Maj:ts förslag till medelsanvisning. Härav följer, att utskottet avstyrker
det motionsvis framförda yrkandet om högre anslag för ifrågavarande ändamål.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt
med avslag å motionen II: 434 i här behandlad del, för an-
skaffning av *materiel för utbildning i gasskyddstjänst* för budget-
året 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

9:o) **Marinens reservstat.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81,
sid. 122 och 123) att

dels förklara, att den av riksdagen för budgetåret 1935/1936 godkända
staten för marinens reservstat skall i oförändrat skick gälla jämväl för bud-
getåret 1936/1937,

dels medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1936/1937 avgår från reservstat, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 290) angivna belopp,

dels ock för bestridande av kostnaderna för marinens reservstat för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 62,440 kronor.

Utskottet.

Med hänsyn till de nya grunderna för avlöning och pensionering av personalen å reservstat samt reservstatsbeställningarnas antal under budgetåret 1936/1937, varom riksdagen numera fattat beslut, torde förevarande anslag böra i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag ökas med, i runt tal, 10,000 kronor till 72,440 kronor.

Utskottet, som i fråga om reservstatspersonalens avlöning och pensionering hänvisar till vad som under motsvarande anslag under lantförsvaret anförts, får vidare föreslå, att bemyndigande lämnas Kungl. Maj:t att för nästa budgetår fastställa stat för marinens reservstat i överensstämmelse med vad som i särskilda utskottets utlåtande nr 1 avses.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa stat för budgetåret 1936/1937 för marinens reservstat i överensstämmelse med vad som i särskilda utskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 1 avses;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga föreskrifter rörande avlöning till personal å reservstat ävensom rörande pension av statsmedel till den reservstatspersonal, som från och med ingången av budgetåret 1936/1937 med rätt till pension avgår;

c) för bestridande av kostnaderna för *marinens reservstat* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 72,440 kronor.

10:o) **Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88, sid. 126) att till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m. för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 130,000 kronor.

Utskottet.

På grund av riksdagens numera fattade beslut rörande ökat antal värnpliktiga torde förevarande anslag böra i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag ökas med, i runt tal, 5,000 kronor till 135,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 135,000 kronor.

11:o) **Förplägnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96, sid. 132 och 133) att till förplägnad för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 2,599,000 kronor.

Uti de förut omnämnda inom första kammaren av herr *von Heland m. fl.* och inom andra kammaren av herr *Österström m. fl.* väckta likalydande motionerna (I: 59 och II: 522) har hemställts, bland annat, att riksdagen beslutar, att vid försvarsväsendet smör skall användas i stället för margarin.

Vidare har uti ovannämnda inom andra kammaren av herr *Gustafsson* i Välsnäs *m. fl.* väckta motion (nr 83) hemställts, att riksdagen måtte uttala sig för att utspisningen av smör inom försvarsväsendets samtliga inrättningar bibehållas.

Slutligen har herr *Meyerhöffer m. fl.* uti förenämnda inom andra kammaren väckta motion (nr 434), hemställt, att förevarande anslag måtte upptagas med ett belopp av 2,625,000 kronor.

Anslaget till förplägnad är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 2,338,000 kronor.

Departementschefen har under förutsättning av fortsatt utbyte av margarin mot smör föreslagit, att för nästa budgetår portionskostnaden för man och dag beräknas till 99 öre i land och 1 krona 38 öre ombord.

Med utgångspunkt från 1,371,000 tjänstgöringsdagar i land och 900,000 tjänstgöringsdagar ombord har departementschefen beräknat anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 till $(0.99 \times 1,371,000 + 1.38 \times 900,000 =)$ 2,599,290 kronor eller, i avrundat tal, 2,599,000 kronor.

Vidkommande de i motionerna I: 59, II: 83 och II: 522 gjorda yrkandena vill utskottet här allenast hänvisa till vad utskottet i denna fråga anfört vid behandlingen av motsvarande anslag under lantförsvaret.

Utskottet.

Mot den framlagda anslagsberäkningen har utskottet icke funnit anledning till annan erinran än att medelsbehovet under anslaget torde, med hänsyn till riksdagens numera fattade beslut rörande den nya försvarsorganisationen, varigenom i fråga om antalet tjänstgöringsdagar under budgetåret 1936/1937 en ökning skett med 11,000 dagar, böra i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag höjas med, i runt tal, 15,000 kronor till 2,614,000 kronor.

Det i motionen II: 434 gjorda yrkandet om ytterligare höjning av anslaget avstyrkes av utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 59, II: 83, II: 522 och II: 434, sistnämnda motion i här behandlad del, till *förplägnad* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 2,614,000 kronor.

12:o) **Beklädnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 97, sid. 133 och 134) att till beklädnad för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 1,245,700 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion (II: 434) innebär med avseende å förevarande anslag, att detsamma måtte upptagas med ett belopp av 1,260,000 kronor.

Anslaget till beklädnad är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1,239,000 kronor.

Även för budgetåret 1936/1937 har medelsbehovet under förevarande anslag ansetts böra beräknas efter 55 öre för man och tjänstgöringsdag. Då antalet tjänstgöringsdagar, som bör komma i betraktande vid anslagets beräkning, uppskattats till 2,264,900, skulle alltså medelsbehovet för detta budgetår uppgå till ($0.55 \times 2,264,900 =$) 1,245,695 kronor eller, i avrundat tal, 1,245,700 kronor.

Utskottet.

Mot den framlagda anslagsberäkningen har utskottet icke funnit anledning till annan erinran än att medelsbehovet under anslaget bör med hänsyn till riksdagens numera fattade beslut rörande antalet tjänstgöringsdagar ökas i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med, i runt tal, 6,000 kronor till 1,251,700 kronor.

Det motionsvis gjorda yrkandet om ytterligare höjning av anslaget avstyrkes av utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 434 i här behandlad del, till *beklädnad* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 1,251,700 kronor.

13:o) **Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 98, sid. 134) att till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m. för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 152,300 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion II: 434 innebär med avseende å förevarande anslag, att detsamma måtte upptagas med ett belopp av 155,000 kronor.

Departementschefen har med utgångspunkt från ett antal tjänstgöringsdagar av 1,437,000 och en dagskostnad av 12 öre beräknat medelsbehovet under anslaget till ($1,437,000 \times 0.12 =$) 172,440 kronor. Från nämnda belopp har dragits 26,640 kronor för personal, som icke åtnjuter inkvartering eller förplägnad in natura. Till det därvid erhållna beloppet 145,800 kronor har lagts den beräknade kostnaden för musikinstrument, 6,500 kronor, varvid erhållits ett belopp av 152,300 kronor, vilket skulle utgöra anslagsbehovet för nästkommande budgetår.

Utskottet har icke funnit anledning till annan erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, än att med hänsyn till riksdagens numera fattade beslut rörande antalet tjänstgöringsdagar anslaget bör i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag ökas med, i runt tal, 1,400 kronor till 153,700 kronor.

Utskottet.

Det motionsvis gjorda yrkandet om högre anslag avstyrkes av utskottet. Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 434 i här behandlad del, till *kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 153,700 kronor.

14:o) **Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 99, sid. 134 och 135) att till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 795,000 kronor.

Med beaktande av riksdagens numera fattade beslut rörande antalet tjänstgöringsdagar bör medelsbehovet under förevarande anslag ökas i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med, i runt tal, 1,000 kronor till 796,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 796,000 kronor.

15:o) **Krigsövningar vid kustfästningarna.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 105, sid. 142) att till krigsövningar vid kustfästningarna för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion (II: 434) innebär med avseende å förevarande anslag, att detsamma måtte upptagas med ett belopp av 25,000 kronor.

Utskottet, som icke ansett sig böra tillstyrka högre medelsanvisning än vad som av Kungl. Maj:t äskats, avstyrker det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 434 i här behandlad del, till *krigsövningar vid kustfästningarna* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

16:o) **Sjukvård för marinen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 106, sid. 142 och 143) att till sjukvård för marinen för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 194,300 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion II: 434 innebär med avseende å detta anslag, att detsamma måtte upptagas med ett belopp av 195,600 kronor.

Utskottet.

Med hänsyn till riksdagens numera fattade beslut rörande antalet tjänstgöringsdagar torde förevarande anslag böra i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag ökas med, i runt tal, 700 kronor och således uppföras med 195,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 434 i här behandlad del, till *sjukvård för marinen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 195,000 kronor.

17:o) **Anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 111, sid. 149 och 150) att till anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 36,000 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion II: 434 innebär med avseende å förevarande anslag, att detsamma måtte upptagas med 38,700 kronor.

Utskottet.

På grund av den av riksdagen beslutade utökningen av kustartilleriets organisation synes en höjning av det av Kungl. Maj:t äskade anslaget med, i runt tal, 4,000 kronor böra äga rum.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 434 i här behandlad del, till *anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

18:o) **Luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 121, sid. 160) att för anskaffning av luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 90,000 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion (II: 434) innebär med avseende å förevarande anslag, att detsamma måtte upptagas med ett belopp av 180,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 80,000 kronor.

Kostnaderna för den materiel, som avses att anskaffas under nästa budgetår, har av marinförvaltningen beräknats till 360,000 kronor, vilket belopp emellertid ansetts kunna fördelas på två budgetår.

Denna marinförvaltningens framställning har departementschefen funnit sig endast så till vida böra biträda, att han för budgetåret 1936/1937 förordat en medelsanvisning av 90,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, avstyrker följaktligen det motionsvis gjorda yrkandet om beviljande av högre anslag.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 434 i här behandlad del, för anskaffning av *luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 90,000 kronor.

19:o) **Minmateriel för marinen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 122, sid. 161) att för anskaffning av minmateriel för marinen för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 125,000 kronor.

Herr *Meyerhöffers m. fl.* motion (II: 434) innebär med avseende å förevarande anslag, att detsamma måtte upptagas med ett belopp av 430,000 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att för anskaffning av ifrågavarande materiel måtte för nästkommande budgetår anvisas ett belopp av 430,000 kronor.

Departementschefen har för budgetåret 1936/1937 förordat samma medelsanvisning som för innevarande budgetår eller 125,000 kronor.

Utskottet, som ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag, avstyrker det motionsvis väckta yrkandet om beviljande av högre anslag och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 434 i här behandlad del, för anskaffning av *minmateriel för marinen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 125,000 kronor.

20:o) **Kustartilleriförsvaret på Gotland.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 129, sid. 164) hemställer utskottet,

att riksdagen må för ordnande av *kustartilleriförsvaret på Gotland* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 210,000 kronor.

21:o) **Viss motion.** Uti den av herr *Meyerhöffer m. fl.* väckta motionen II: 434 hava påyrkats vissa anslag för budgetåret 1936/1937, vilka icke under detta utlåtande berörts.

Utskottet hemställer,

att herr Meyerhöffers m. fl. motion II: 434 i de delar, den av riksdagen ännu icke behandlats, icke må, såvitt motionen ej här ovan besvarats, till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 12 juni 1936.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Carlsson* i Gävle, *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Malmö, *Nilsson* i Gränebo, *Oscar Olsson*, *Svensson* i Kompersmåla, *Asplund*, *Borell*, *Walles*, *Gustafsson* i Benestad, *Bergström* och *Nylander*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Jansson*, *Strindlund*, *Törnkvist* i Karlskrona, *Jeppsson*, *Andersson* i Höör, *Jonsson* i Eskilstuna, *Andersson* i Prästbol, *Holmström*, *Aronson*, *Olsson* i Staxäng och *Svedberg*.
